Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Rok 8. Warszawa, 12 lipca 1930 roku. № 28

PRZEMYSŁ PIWOWARSKI

ORGAN CENTRALNEGO ZWIĄZKU PRZEMYSŁU PIWOWARSKIEGO I SŁODOWNICZEGO W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

REDAKCJA I ADMINISTRACJA — Warszawa, Wiejska 17. — Telefon 5-96. Otwarta od 1 do 3 po poł.

Prof. Dr.-Tech. A. KRZEMECKI.

Techniczna analiza piwa.

Studjum krytyczne.

(Ciąg dalszy).

Wracając po tych uwagach do właściwego tematu stwierdzić odrazu należy, że przy analizie piwa najwięcej kłopotu analitykowi sprawia kwestja wypośrodkowania ekstraktu brzeczki pierwotnej.

Literatura fachowa podaje cały szereg wzorów, według których można ekstrakt brzeczki pierwotnej obliczać. Wzory te dadzą się podzielić na 2 grupy. Dla jednej grupy wzorów opiera się obliczenie na znajomość ekstraktu rzeczywistego i pozornego badanego piwa, grupa druga wymaga znajomości ekstraktu rzeczywistego i alkoholu w procentach ciężarowych.

Widzimy zatem, że obie grupy wzorów wymagają w pierwszym rzędzie oznaczenia ekstraktu rzeczywistego piwa.

Ekstrakt rzeczywisty piwa oznacza się według metody, podawanej powszechnie — zarówno w dawniejszej jak i nowszej literaturze fachowej — w ten sposób, że *odważoną* ilość piwa podparowuje się do $^1/_3$ pierwotnej objętości, i ubytek uzupełnia wodą do *pierwotnego ciężaru*. W płynie tym oznacza się piknometrycznie ciężar gatunkowy i odczytuje z tabel Balling'a dotyczący stopień sacharometryczny, który ma być szukanym ekstraktem rzeczywistym piwa.

Instrukcja rządowa w ustawodawstwie piwowarskiem, zarówno polskiem, jak i niemieckiem, każe oznaczać ekstrakt rzeczywisty w sposób podobny, jedynie z tą różnicą, że *nie odważoną*, lecz *odmierzoną* ilość piwa ma się odparować do $^1/_3$ pierwotnej objętości, poczem dopełnić wodą do *pierwotnej objętości*. Stopień sacharometryczny tego płynu ma stanowić ekstrakt rzeczywisty badanego piwa.

Jest rzeczą zupełnie naturalną, że wyniki oznaczenia ekstraktu rzeczywistego piwa, jednym i drugim sposobem wykonanego, wykazują między sobą zawsze pewne różnice, które są tem większe, im więcej ekstraktu miała pierwotna brzeczka.

Ekstrakt rzeczywisty piwa, a także zawartość alkoholu dadzą się obliczyć także z odpowiednich wzorów, mając oznaczony ciężar gatunkowy i reakcję piwa (oba oznaczenia dokonane przy 17.5° C).

I znowu okazuje się, że ekstrakt rzeczywisty, na tej drodze uzyskany, niezupełnie zgadza się z wynikami, otrzymanemi metodami poprzednio opisanemi. Jakie zachodzą różnice, najlepiej zademonstrują wyniki bardzo skrupulatnie przeprowadzonej analizy pewnego piwa.

Daty analityczne:

1) Ciężar gatunkowy przy 17.5° C. . .	0.01850
2) Ekstrakt pozorny	4.620%
3) Alkohol z destylacji	3.080% cięż.
z refrakcji piwa	3.016 „
4) Ekstrakt rzeczywisty:	
a) obliczony z refrakcji piwa . .	6.110%
b) z płynu otrzymanego po podparowaniu *odważonej* ilości piwa dopełnieniu wodą do *pierwotnej wagi*	6.062%
c) z płynu, otrzymanego z *odmierzonej* ilości piwa, dopełnionego po podparowaniu wodą do pierwotnej *objętości*	6.038%

Różnica w ekstrakcie rzeczywistym między oznaczeniem a) i b) wynosi 0.048%
b) i c) „ 0.024%
a) i c) „ 0.072%

Chcąc obliczyć ekstrakt brzeczki pierwotnej, ma się do dyspozycji cały szereg wzorów, które atoli nie dają rezultatów zgodnych, jak dla analizowanego piwa w dalszym ciągu się wykaże.

Wzory grupy A (nie wymagające znajomości alkoholu w piwie):

I) $E = (Er - Ep) . 4.3 + Er$ [1])

[1]) Wzór, podawany w podręcznikach niemieckich.

II) $B = b' + \frac{b' - b}{0.235}$ [2]) dla ujednostajnienia znaków można wzór ten wyrazić: $E = Er + \frac{Er - Ep}{0.235}$

Wzory grupy B) (oparte na znajmości alkoholu w piwie):

III) $E = Er + 2 . A$.

IV) $E = Er + 1.93 . A$ (nowszy wzór podany przez Windischa).

V) $E = \frac{100\,(2.0665 . A + Er)}{1.0665 . A + 100}$ (t, z. duży wzór Ballinga).

W wzorach tych oznacza:

E = ekstrakt brzeczki pierwotnej;
Er = „ rzeczywisty piwa;
Ep = „ pozorny piwa;
A = alkohol w piwie w % cięż.

Obliczając ekstrakt brzeczki pierwotnej według wzoru I (grupy A) i przyjmując za ekstrakt rzeczywisty (Er) wynik obliczony według a) t. j.: 6.11%, drugi raz według b) t. j.: 6.062%, zaś trzeci raz według c) t. j.: 6.038%, otrzymujemy:

E(a) = . . . 12.517%
E(b) = . . . 12.252%
E(c) = . . . 12.135%

Obliczając tenże sam ekstrakt pierwotny brzeczki według wzoru II (grupy A) i biorąc znowu ekstrakt rzeczywisty piwa, oznaczony według a), b) i c) otrzymujemy:

Ea) = . . . 12.450%
Eb) = . . . 12.184%
Ec) = . . . 12.072% (D. c. n.).

[2]) Wzór, wyjęty z podręcznika francuskiego: „Analyse chemique et bacteriologique pour la brasserie — Ecole de Brasserie et de Malterie de Nancy".

23) Inż. MARJAN KIWERSKI.

Dzieje piwowarstwa.

Następne malowidła przedstawiają wnętrze piwnic królewskich i przenoszenie przez piwniczego dzbanów z piwem na stół królewski. Dzbany wielkie przenosi się pojedyńczo, małe na tacach, wszystkie artystycznie malowane i przybrane kwiatami.

Ostatni obrazek na ścianie tego grobowca przedstawia mierzenie mąki na wyrób chlebów piwnych, a także mierzenie jęczmienia na zacier, zapomocą naczyń miarowych z inicjałami króla Amenofia IV.

VI. W grobowcu Kenamona w Schech abdel Gwina malowidła i rysunki ścienne przedstawiają różne sceny garncarskie, piekarskie i piwowarskie:

1. Sporządzanie dzbanów glinianych do piwa.
2. Robotnik przesiewa zboże w magazynie.
3. Przekrawanie na ćwiartki wielkich wypieczonych bochenków chleba.
4. Deptanie zacieru chlebowego w kadzi zaciernej.
5. Oczyszczanie i wylepianie (smołowanie!) dzbanów piwnych.
6. Przenoszenie zacieru chlebowo-zbożowego koszami, na wielkie sito w celu przefiltrowania. Jeden z robotników wyciska rękami resztki zacieru, drugi polewa je wodą.
7. Nalewanie piwa gotowego do dzbanów przygotowanych.

VII. Grobowiec Rachmera w Schech abd el Gwina (obecnie w muzeum w Berlinie) przedstawia obrazowo miodosytnię starożytną. Miód gęsty wlewają w celu rozcieńczenia do wielkiego naczynia napełnionego wodą.

VIII. W grobowcu Tati z czasów XVIII dynastji Faraonów (około roku 1420 przed Chrystusem) malarstwo ścienne wyobraża dwie sceny browarowe:

PRAWO I SĄD W ŻYCIU GOSPODARCZEM

Orzecznictwo Sądowe.

Podatek dochodowy od uposażeń, zapłacony przez Spółkę za pracowników jest potrącalny od dochodu Spółki. Zarzut skargi jest skierowany przeciw doliczeniu podatku od uposażeń pracowników oraz podatku od kapitału i rent, przypadającego od odsetek od długów zagranicznych. Towarzystwo wyjaśniło w postępowaniu administracyjnem, że przyjęło na siebie zapłatę tych podatków, o ile chodzi o podatek od uposażeń, tytułem uzupełnienia wynagrodzenia pracowników, o ile zaś chodzi o podatek od kapitałów i rent, to z tego powodu, że „było zmuszone wydatek ten ponieść, nie chcąc utracić możności otrzymania potrzebnej mu pożyczki". Władze nie kwestjonowały tego stanu faktycznego, uważały jednak, że on nie może uzasadnić uwzględnienia tych wydatków przy obliczaniu dochodu, podlegającego opodatkowaniu, ponieważ do ponoszenia tych podatków są z ustawy obowiązane osoby trzecie mianowicie pracownicy, względnie wierzyciele. Zaskarżona decyzja motywuje odmowne załatwienie odwołania w tym punkcie tem, że żądanie nie znajduje uzasadnienia w ustawie. To zapatrywanie jednak nie jest trafne. Art. 10 ustawy, który jest powołany w art. 21 i ma zastosowanie także przy wymiarze podatku od dochodu osób prawnych, prowadzących prawidłowe księgi handlowe, uznaje w punkcie 5 za niepodlegający odliczeniu tylko podatek dochodowy, wymierzony samemu płatnikowi. Natomiast ustawa nie zawiera postanowienia, któreby zabraniało uwzględnienia przy ustalaniu podstawy wymiaru podatków, zapłaconych za osoby trzecie, ani też, tak samo jak ustawa od podatku od kapitałów i rent nie zawiera zakazu przerzucania podatku. Wobec tego należy sporne wydatki ocenić ze stanowiska przepisów art. 6, względnie art. 10 p. 1 ustawy o podatku dochodowym.

Przepisy te nie dają podstawy ani do wydzielania podatku od uposażeń pracowników, który pracodawca przejął na siebie w całości wydatku na wynagrodzenia, ani do traktowania podatku od kapitałów i rent, przejętego przez dłużnika odmiennie niż odsetek od długów. Należało zatem decyzję instancji odwoławczej, opartą na odmiennej wykładni ustawy, uznać w tym punkcie za niezgodną z ustawą (Wyciąg z wyroku N. T. A. z dnia 12.2.1930 roku L. Rej. 3600/27).

---

1. Piwowar przerabia zacier odfermentowany i ugniata na sicie.

2. Robotnik niesie tacę z dzbankami piwa, opodal namalowano wielki dzban piwa.

IX. Grobowiec Ramzesa III w Biban el Muluk, pochodzący z czasów około 1200 roku przed Chrystusem, zawiera malowidła ścienne:

1. Dwaj robotnicy wyrabiają ciasto w wielkiej dzieży drewnianej. Opodal ustawiono kosz-sito na garnku, przy nim dzbany.

2. Formowanie chlebów z ciasta.

3. Pieczenie chlebów: a) w kociołku z przykrywą, stojącym na palenisku, b) w normalnym piecu piekarskim.

4. Dwaj robotnicy wyciskają zacier odfermentowany ponad sitem, filtrując brzeczkę do wielkich dzbanów podstawionych.

5. Dwaj robotnicy przenoszą zawieszony na grubym kiju wielki dzban z piwem. Inne dzbany ustawiono rzędami.

X. W grobowcu bezimiennym, pochodzącym z czasów V dynastji Faraonów (około 3500 roku przed Chrystusem), znajdujemy sceny następujące:

1. Wyrabianie ciasta.

2. Rozgrzewanie w piecu form glinianych do chleba. Palacz stojący przed ogniem zasłania dłonią twarz od żaru.

3. Napełnianie form ciastem.

4. Pieczenie chlebów na piecu ułożonym z sześciu płyt kamiennych.

5. Robotnica rozgniata nogami chleby rozmoczone w kadzi fermentacyjnej.

6. Robotnik i robotnica przerabiają i wyciskają przez sito zacier odfermentowany.

7. Zlewanie do dzbanów brzeczki przecedzonej.

8. Przykrywanie dzbanów zatworami.

(D. c. n.).

Izby handlowo-przemysłowe, a ustawa antialkoholowa.

PROJEKT

noweli do ustawy z dnia 23 kwietnia 1920 r. o ograniczeniach w sprzedaży i spożyciu napojów alkoholowych (Dz. U. R. P. Nr. 35 z r. 1922, poz. 299), uchwalony przez Międzyizbową Komisję w Gdyni w dniu 17.V. 1930 r.

Obecni delegaci Izb pp.:

I. Izba Przemysłowo-Handlowa, Grudziądz — wiceprezes Dr. Smoleń, wicedyrektor Cieśliński. II. Izba Przemysłowo-Handlowa, Bydgoszcz — wicedyrektor Dr. Rzepecki. III. Izba Przemysłowo-Handlowa, Kraków — wicedyrektor Dr. Meiss. IV. Izba Przemysłowo-Handlowa, Sosnowiec — referent Brauna. V. Izba Przemysłowo-Handlowa, Warszawa — dyrektor Wartalski. VI. Izba Przemysłowo-Handlowa, (referująca) Poznań — dyrektor Dr. Waschko, referent Urbański.

USTAWA.

z dnia . . . . . . w przedmiocie zmiany niektórych postanowień ustawy z dnia 23 kwietnia 1920 r. o ograniczeniach w sprzedaży i spożyciu napojów alkoholowych (Dz. U. R. P. Nr. 53 z roku 1922, poz. 299).

Artykuł 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1920 r. o ograniczeniach w sprzedaży i spożyciu napojów alkoholowych (Dz. U. R. P. Nr. 35 z r. 1922, poz. 299) otrzymuje brzmienie następujące:

Celem zmniejszenia spożycia napojów alkoholowych wprowadza się ograniczenie sprzedaży napojów, zawierających *więcej niż 6 proc. alkoholu*, wyszczególnione w artykule 3 — 6 niniejszej ustawy".

Artykuł 3 powołanej ustawy otrzymuje brzmienie następujące:

„Napojów alkoholowych, zawierających ponad 45 proc. alkoholu pod żadną postacią dla spożycia sprzedawać nie wolno. *Zakaz niniejszy nie dotyczy spirytusu monopolowego, sprzedawanego na cele kuracyjne i domowe.*

Minister Skarbu może w drodze obwieszczenia zezwalać na przekroczenie dla poszczególnych gatunków lub rodzajów wyrobów alkoholowych najwyższej granicy zawartości alkoholu, określonej w ustępie 1-m niniejszego artykułu.

Sprzedaż napojów sporządzonych ze spirytusu alkoholowego nieoczyszczonego, zawierającego fuzle, jest wzbroniona. *Postanowienie to nie dotyczy napojów, które dla zachowania swoistych właściwości są wyrabiane ze spirytusu nieoczyszczonego, a które wymieni rozporządzenie wykonawcze do niniejszej ustawy*".

Artykuł 4 tejże ustawy otrzymuje brzmienie następujące:

„Gminy miejskie i wiejskie władne są, w obrębie swoich granic, uchwalić całkowity zakaz sprzedaży napojów alkoholowych, *zawierających więcej niż 6 proc. alkoholu*. Uchwała taka winna zapaść w drodze głosowania powszechnego zwykłą większością głosów *przy udziale conajmniej 50 proc. ilości osób uprawnionych do głosowania.*

Głosowanie zarządza zarząd gminy bądź z własnej inicjatywy naskutek uchwały powziętej *kwalifikowaną większością 2/3 głosów*, bądź na żądanie pi-

śmienne przynajmniej *2,5 części* mieszkańców gminy, którzy mają czynne prawo wyborcze do Sejmu.

Zarząd gminy zarząda głosowanie najdalej w ciągu *90 dni* od daty przedstawienia żądania.

Głosowanie odbywa się na zasadach obowiązujących przy wyborach do Sejmu i na podstawie ostatnich list wyborczych do Sejmu.

Zaskarżenie uchwały odbywa się w trybie administracyjnym do N. T. A.

Rewizja powziętej uchwały może nastąpić nie wcześniej, niż po upływie *jednego roku* od wejścia w życie zakazu.

Uchwalony przez gminę zakaz sprzedaży lub wyszynku napojów alkoholowych winien być ogłoszony publicznie w sposób przyjęty w danej miejscowości, oraz udzielony w odpisie właściwej władzy skarbowej i politycznej, przynajmniej *na 6 miesięcy* przed nastąpieniem tego roku kalendarzowego, z którego początkiem zakaz ma obowiązywać.

Z chwilą wprowadzenia w życie tego zakazu i na czas jego trwania gasną z samego prawa i bez obowiązku jakiegokolwiek odszkodowania ze strony Państwa wszystkie istniejące w tej gminie koncesje na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych. *Koncesjonarjusze, którzy naskutek zakazu utracili koncesje mają pierwszeństwo w uzyskaniu koncesji na sprzedaż napojów alkoholowych w innej miejscowości w obrębie tego samego województwa.*

Wprowadzenie w życie uchwały o zakazie sprzedaży napojów alkoholowych w miejscowościach uznanych urzędownie za kąpieliska lub uzdrowiska, nastąpić może jedynie na podstawie uchwały Rady Ministrów, powziętej na wniosek Ministrów Skarbu i Spraw Wewnętrznych".

Artykuł 5 tejże ustawy otrzymuje brzmienie:

„Ilość miejsc detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych w całem Państwie ogranicza się *do liczby 20,000, z której najwyżej ¾ tych miejsc może być przeznaczone* dla wyszynku.

Rozdziału wyżej ustalonej liczby miejsc detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych na poszczególne województwa dokona Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych. O ileby według tego rozdziału w poszczególnych województwach okazała się w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy większa ilość miejsc detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych lub inny stosunek miejsc z wyszynkiem do miejsc bez wyszynku, to istniejące koncesje pozostają tak długo w mocy, dopóki ilość ich nie zmniejszy się do ustalonej normy w każdy inny sposób, jak pozbawianie koncesji z wyjątkiem wypadku pozbawienia w drodze karnej".

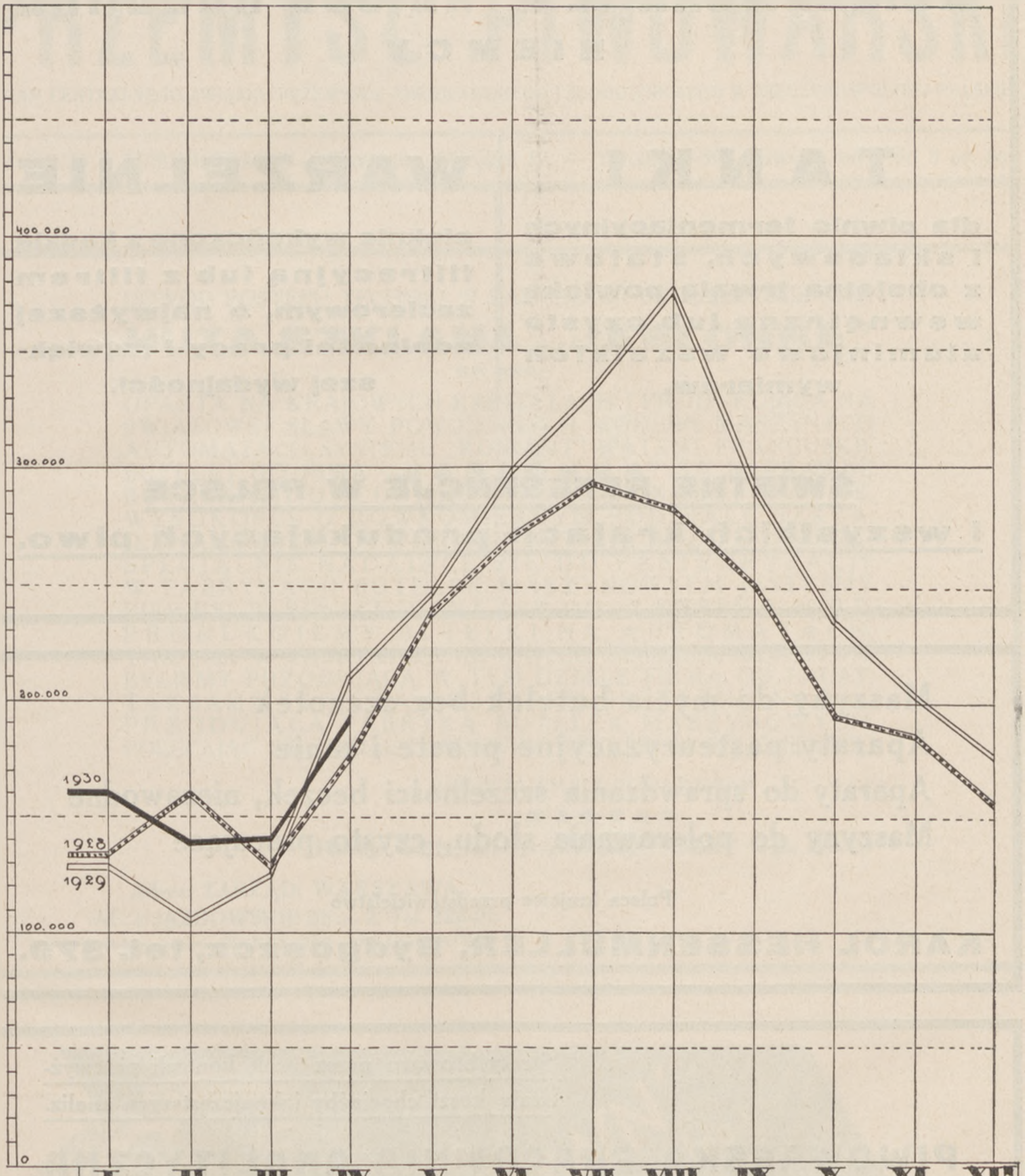
Artykuł 6 tejże ustawy otrzymuje brzmienie następujące:

„Miejsca detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych z wyszynkiem nie mogą mieścić się w promieniu krótszym, *niż 100 metrów* od budynków, w których znajdują się warsztaty i zakłady fabryczne, liczące przeciętnie wyżej *100 robotników* oraz od zewnętrznych granic budynków, w których mieszczą się kościoły, lub świątynie wyznań w Państwie uznanych, szkoły, koszary, sądy oraz więzienia. *Przepis powyższy ma zastosowanie tylko do nowopowstających miejsc wyszynku.*

Właściwy prezes Izby Skarbowej w porozumieniu z wojewodą w wypadkach szczególnych ma prawo zezwalać na wyjątki od zasady powyższej".

(Dok. nast.).

WYKRES SPOŻYCIA PIWA W POSZCZEGÓLNYCH MIESIĄCACH.

Popierajmy przemysł krajowy!

Redaktor: W. Adam. - - - - Wydawca: Centralny Związek Przemysłu Piwowarskiego i Słodowniczego w Rzplitej Polskiej.

Drukarnia i Litografja „JAN COTTY“ w Warszawie, Kapucyńska 7.